

Ontwerp Kustnota

Deel II Beleidsregels

Hoogheemraadschap van
Rijnland

ONTWERP KUSTNOTA

DEEL II BELEIDSREGELS

CONCEPT 5

15 DECEMBER 2009

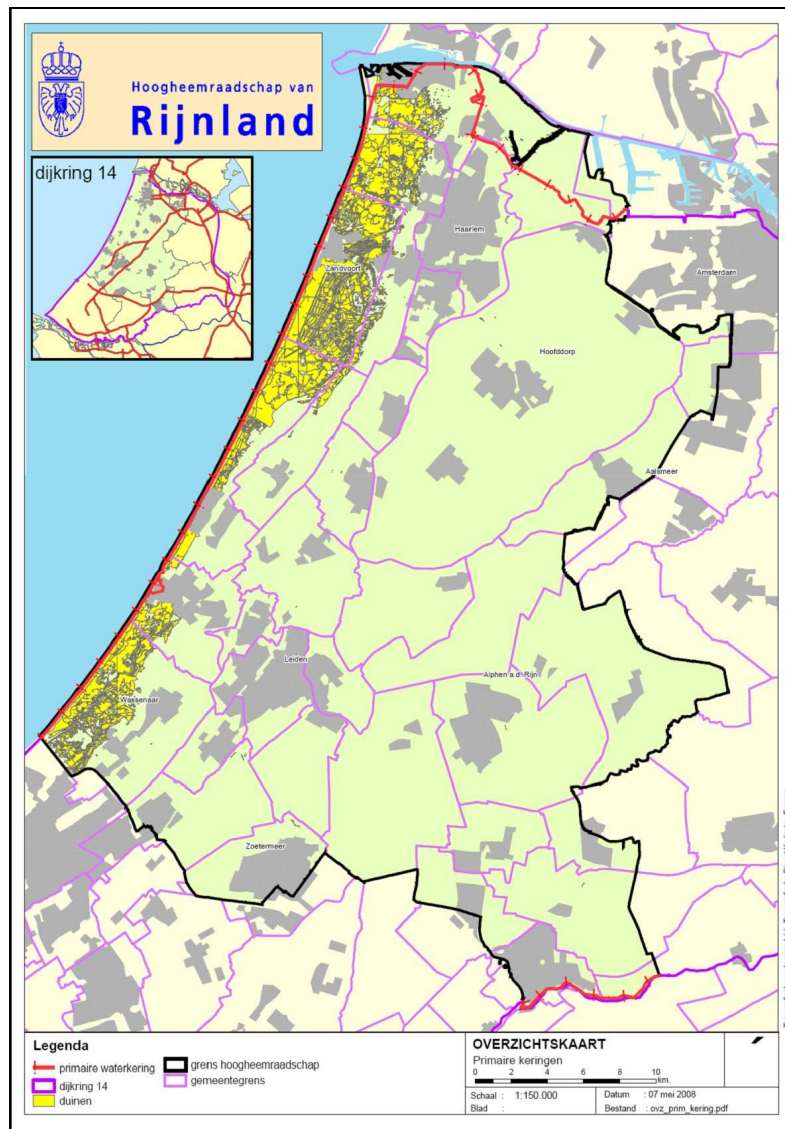
Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Afbakening	5
1.2	Doel van de kustnota	5
1.3	relatie met Keur en Legger	6
1.4	Vergunningaanvragen	7
1.5	Beknopte samenvatting deel I	8
1.6	Leeswijzer	9
2	Algemeen	10
2.1	Beleid voor niet- benoemde situaties	10
2.2	Hardheidsclausule	10
2.3	Intrekken vergunning	10
2.4	Algemene voorschriften bij een vergunning	10
3	Beleidsregels bouwen	12
3.1	Kader en doel bouwbeleid	12
3.2	Achtergrond	12
3.3	Uitgangspunten Bouwbeleid	14
3.4	Toetsingskader bouwbeleid zeewering	15
3.5	Bouwbeleid binnen de bebouwingscontouren	16
3.6	Bouwbeleid buiten de bebouwingscontouren	17
3.7	Beleid voor afzanding	19
3.8	Beleid ten aanzien van snel verwijderbare bebouwing	19
3.9	Beleid ten aanzien van bunkers	20
4	Beleidsregels strand	21
4.1	Seizoensbebouwing	21
4.2	Jaarrond bebouwing	22
5	Beleidsregels natuur	24
5.1	Beweidingsbeleid	24
5.2	Beplantingenbeleid	24
6	Beleidsregels Kabels en Leidingen	26
7	Algemene regels	30
7.1	Beleidsregels versus algemene regels	30
7.2	Achterblijven van de fundering van seizoenspaviljoen op strand tijdens stormseizoen (niet zijnde palen)	30
7.3	Verharding ten behoeve van bereikbaarheid jaarrond bebouwing	31
7.4	Herprofileren van de duinen	31
Bijlage 1	Verklarende woordenlijst	32
Colofon		35

1 Inleiding

Bescherming tegen overstromingen is een voorwaarde om veilig te kunnen wonen, werken en recreëren. Het hoogheemraadschap van Rijnland is belast met de taak om te zorgen voor de waterkeringen. Het veiligheidsniveau waaraan de primaire keringen moeten voldoen is vastgelegd in de Waterwet. Rijnland beheert een deel van de dijken en duinen van dijkkring 14. Deze dijkkring beschermt grote delen van Zuid-Holland en een deel van Noord-Holland en moet daarom voldoen aan een zeer hoge veiligheidsnorm.

AFBEELDING 1.1 RIJNLAND

Om de veiligheid tegen overstromingen te bieden heeft Rijnland in zijn keur activiteiten, waardoor het waterkerend vermogen van een waterkering afneemt, verboden. Het verbod geldt, tenzij onder bepaalde voorwaarden vergunning is verleend door het hoogheemraadschap. Als handvatten bij de bevoegdheid tot het verlenen van vergunningen op grond van de keur, stelt Rijnland beleid op. Dat beleid was tot nu toe vastgelegd in het waterkeringsbeheerplan 2003-2007 en de bijbehorende beleidskaternen.

Dit beleid is nu herzien en verwoord in twee nieuwe nota's: de onderhavige 'kustnota' en een 'nota waterkeringen'. Deze kustnota behelst het beleid en de beleidsregels voor het beheer van de waterkeringen langs de kust. De zogenaamde primaire categorie A keringen. De nota waterkeringen beschrijft de beleidslijnen voor de overige keringen; dat wil zeggen voor de regionale en de primaire categorie C-keringen.

De kustnota is een nadere uitwerking van een deel van het Waterbeheerplan 4. Het opstellen van een beheerplan komt voort uit de Waterverordening Rijnland en de Waterwet. Bovendien past het opstellen van de kustnota binnen het streven van Rijnland om gezien te worden als een waterautoriteit en duurzaam ondernemer te zijn conform het Waterbeheerplan 4.

De kustnota sluit aan en borduurt voort op bestaand kustbeleid: het behouden van een dynamische en veerkrachtige kust. Daarnaast wil Rijnland met zijn nota anticiperen op huidige en verwachte ontwikkelingen in het kustgebied en rekening houden met andere functies en gebiedsspecifieke waarden.

1.1 AFBAKENING

Onder het beheer van een waterkering verstaat Rijnland het geheel van activiteiten dat erop gericht is de bestaande kering zijn functies toekomstvast te laten vervullen, zoals bijvoorbeeld:

- De periodieke inspectie van de waterkering en het uitvoeren van het daaruit volgende klein onderhoud;
- Het herstel van (storm)schade;
- De zes-jaarlijkse toetsing en het uitvoeren van het daaruit volgende groot onderhoud;
- Bij de keur behorend vergunningenbeleid: dit beleid is erop gericht om uit veiligheidsoogpunt ongewenste situaties of ontwikkelingen te voorkomen.

De kustnota gaat alleen in op het beleid ten aanzien van de duinen, het strand en de vooroever die in de legger zijn vastgelegd.

Het beleid is opgesteld voor de Planperiode: 2010-2015.

Deze nota vervangt het geldende beleid zoals beschreven in het beheersplan waterkeringen 2003-2007 en de daarbij behorende beleidskaternen.

1.2 DOEL VAN DE KUSTNOTA

Door klimaatverandering, zeespiegelstijging en bodemdaling neemt de druk op de schaarse ruimte in het beheergebied van Rijnland toe. Om de veranderingen die op ons afkomen het hoofd te kunnen bieden, is het belangrijk het kustbeleid zó te voeren dat de kust ook in de toekomst de veiligheid van het achterland kan garanderen.

RIJNLAND STELT DAAROM ALS HOOFDDOELSTELLING VOOR HET BEHEER VAN ZIJN KUST:

Het op het wettelijke vereiste niveau houden van de waterkerende functie van de zeewering: de duinen, het strand en de vooroever, nu en in de toekomst en met oog voor andere belangen en gebiedsspecifieke waarden. Dit tegen zo minimaal mogelijke onderhoudskosten en beheersinspanningen.

Met deze hoofddoelstelling wordt het beleid van het rijk gevolgd zoals opgesteld in de Derde Kustnota, Nota Ruimte en Beleidslijn voor de Kust. Samengevat kent dit beleid de volgende 3 peilers voor het beheer van de Nederlandse kust:

- Het dynamisch handhaven van de kust,
- Waar nodig versterken volgens het principe 'hard waar het moet, zacht waar het kan' en
- Rekening houdend met de gebiedsspecifieke waarden en belangen van de kust.

Met deze nota beschrijft het hoogheemraadschap welke keuzes zij maakt ten aanzien van:

- Waarborging van duurzame bescherming van het achterland.
- Het meervoudig ruimtegebruik op en rondom waterkeringen door afstemming van het waterkeringsbelang met andere gebruiksfuncties als recreatie, natuur en ruimtelijke ontwikkelingen.

1.3 RELATIE MET KEUR EN LEGGER

Het beleid in deze nota heeft betrekking op het gebied dat in de keur is aangemerkt als waterkering. De afmeting en geografische ligging van dit keurgebied zijn vastgelegd in de legger voor de primaire keringen (*vanaf hier legger genoemd*).

Het keurgebied bestaat uit een kernzone, beschermingszone en buitenbeschermingszone.

De drie onderscheiden zones bieden het hoogheemraadschap de mogelijkheid om in zijn beleid een differentiatie aan te brengen. Zo is in de kernzone en beschermingszone bijvoorbeeld een strikter bouwbeleid van kracht dan in de buitenbeschermingszone.

- Kernzone: de zone die de minimale vereiste veiligheid moet bieden;
- Beschermingszone: de zone die een ruimtereservering aangeeft behorende bij een mogelijke zeespiegelstijging over 200 jaar;
- Buitenbeschermingszone: de zone waarin geen activiteiten mogen plaatsvinden die de stabiliteit van de waterkering kunnen aantasten.

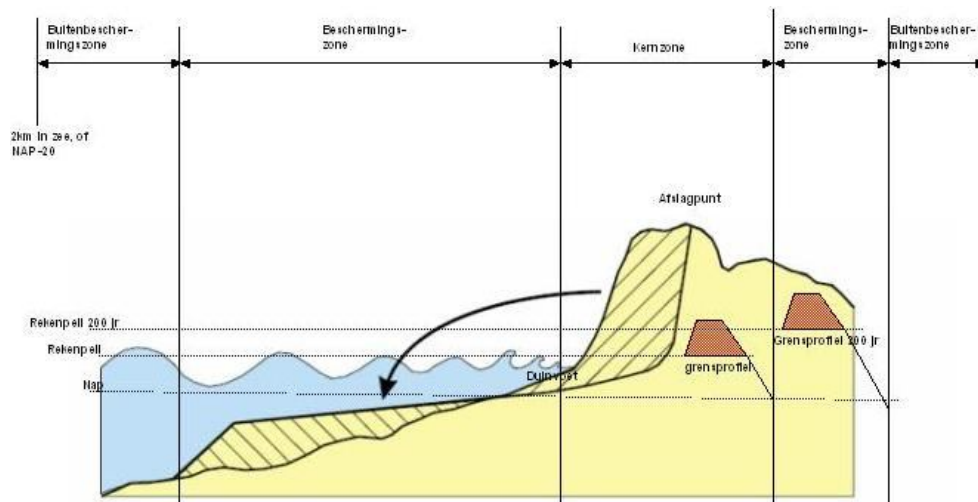
In de legger is de geografische ligging van deze zones vastgelegd. Ook worden in de legger aangegeven vastgelegd wie de onderhoudsplichtigen zijn en wat de bijbehorende onderhoudsverplichtingen zijn.

Langs de kust zijn de zones aan de hand van door het rijk vastgestelde berekeningen bepaald. De kernzone wordt aan de zeezijde begrensd door de duinvoet (op NAP + 3 meter). De breedte wordt bepaald door de verwachte afslag bij maatgevende omstandigheden en een minimaal benodigd zandvolume dat na een maatgevende storm nog aanwezig moet zijn om overstroming te voorkomen, het grensprofiel.

De beschermingszone aan de zeezijde is de afstand waarover het afgeslagen zand zich tijdens een maatgevende storm verspreidt. Aan de landzijde is het de strook die gereserveerd is om ook op de lange termijn (200 jaar) de benodigde veiligheid te kunnen bieden.

In afbeelding 1.2 zijn deze zones schematisch weergegeven.

AFBEELDING 1.2
OVERZICHT
LEGGERZONES

In de kernzone, beschermingszone en buitenbeschermingszone zijn op basis van de keur alle activiteiten verboden die mogelijk schade kunnen aanbrengen aan de waterkering.

Wanneer een belanghebbende in een van zones toch een werk wil uitvoeren, dan kan hij hiervoor een vergunning aanvragen. De vergunningaanvraag wordt getoetst aan de keur en beleidsregels (de beleidsregels zijn verwoord in deel II van deze nota). In de beleidsregels is beschreven in welke gevallen er onder welke voorwaarden vergunning kan worden verleend.

1.4 VERGUNNINGAANVRAGEN

In de nieuwe keur 2009 wordt niet meer gesproken van ontheffing, maar van de waterveding. Deze waterveding wordt verleend in het kader van de Waterwet.

De afgelopen jaren is het huidige wettelijke instrumentarium op watergebied gestroomlijnd en gemoderniseerd. Vanuit het oogpunt van integraal waterbeheer zijn de verschillende wetten samengevoegd tot een wet: de Waterwet. De Waterwet regelt naast het waterkeringenbeheer, ook het beheer van oppervlaktewater en grondwater.

De Waterwet vervangt de volgende bestaande wetten:

- Wet op de waterhuishouding,
- Wet op de waterkering,
- Grondwaterwet,
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren,
- Wet verontreiniging zeewater,
- Wet droogmakerijen en indijkingen (Wet van 14 juli 1904),
- Wet beheer rijkswaterstaatswerken (het zogenaamde 'natte gedeelte')
- Waterstaatswet 1900.
- Ook verhuist de saneringsregeling voor waterbodems van de Wet bodembescherming naar de Waterwet.

De Waterwet is op 22 december 2009 in werking getreden.

In de Waterwet gaan de zes vergunningen uit eerdere wetten op in één waterveding. Het gaat hierbij om een scala van activiteiten dat voorheen door de afzonderlijke wetten werd gereguleerd, zoals het lozen

van verontreinigende stoffen op oppervlaktewater, het onttrekken van grondwater of het bouwen op een dijk.

Voor de gebruiker betekent dit dat voor alle handelingen in het watersysteem slechts één watervergunning nodig is. Voor de vergunningverleners betekent het dat bij de beoordeling voor een watervergunning op alle doelstellingen en kaders van de Waterwet wordt getoetst.

De watervergunning kan bij de gemeente, maar ook rechtstreeks bij het bevoegde gezag, worden aangevraagd. Als ook een omgevingsvergunning nodig is, kan die samen met de watervergunning, bij hetzelfde loket worden aangevraagd. De gemeente zorgt vervolgens voor doorzending naar de juiste bevoegde instanties.

Als de aanvraag van een watervergunning betrekking heeft op handelingen waarvoor verschillende bestuursorganen bevoegd zijn, wordt de beslissing op de aanvraag in beginsel genomen door het hoogste bevoegde gezag. Bestuursorganen kunnen onderling echter tot een andere werkformule besluiten.

In deze nota wordt bij vergunningverlening voor werken en activiteiten in en op de waterkering al gesproken over deze watervergunning.

1.5 BEKNOPTE SAMENVATTING DEEL I

Het kader voor de beleidsregels wordt gevormd door deel I van de kustnota. In dit eerste hoofdstuk worden de hoofdpunten uit deel I op een rij gezet.

Kaders

Het in deze nota opgeschreven beleid houdt rekening met de vigerende wet- en regelgeving en beleidskaders. In deze nota wordt in het kader van de nieuwe Waterwet gebruik gemaakt van de watervergunning. Ook wordt voortgeborduurd op het Waterbeheerplan 4 van Rijnland.

Wat de toekomst brengt

Door klimaatverandering, zeespiegelstijging en bodemdaling neemt de druk op de schaarse ruimte in het beheergebied van Rijnland toe. Om de veranderingen die op ons afkomen het hoofd te kunnen bieden, is het belangrijk het kustbeleid zó te voeren dat de kust ook in de toekomst de veiligheid van het achterland kan garanderen.

Gebiedsdifferentiatie in duinbeheer

In 1990 is door het Rijk de Basiskustlijn vastgesteld met als doel de structurele achteruitgang van de kust tegen te gaan. Deze kustlijn wordt gehandhaafd door middel van zandsuppleties. Door deze suppleties wordt voorkomen dat de duinen structureel smaller worden en structurele erosie van de kust optreedt. Doordat de kustlijn gehandhaafd wordt, is ruimte ontstaan voor dynamisch duinbeheer.

Dit houdt in dat meer ruimte geboden kan worden voor de processen die van nature voorkomen in het duingebied, zoals verstuiving, aangroei en afslag van de duinvoet en de eerste duinenrij. Dit beheer vergroot de natuurlijke dynamiek in de duinen en levert daarmee een bijdrage aan het herstel en de vergroting van de veerkracht van de kust. Rijnland is in navolging van het landelijke beleid dynamisch duinbeheer gaan voeren.

De Rijnlandse kust is niet overal gelijk. Het gebied wordt gekenmerkt door natuurgebieden, kustplaatsen, intensief gebruikte stranden en extensieve recreatiegebieden. De mate waarin dynamisch duinbeheer kan worden doorgevoerd, wordt deels bepaald door de reeds aanwezige functies in het gebied en de natuurlijke dynamiek die er plaats vindt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de bebouwde gebieden en de natuurgebieden.

Bebouwd gebied

Daar waar bebouwing tot voor of in de waterkering reikt en zandbanketten voor jaarrond- en seizoenspaviljoens aanwezig zijn, is er minder ruimte voor een natuurlijk veerkrachtig kuststelsel. Deze situatie doet zich vooral voor bij de kustplaatsen. Hier staan de seizoens- en jaarrondpaviljoens over het algemeen op zandbanketten of palen.

Gedurende het strandseizoen is er nauwelijks sprake van natuurlijke dynamiek. De duinvoet zal zeer beperkt aangroeien of uitstuiven tijdens dit seizoen. Tijdens het stormseizoen (1 november t/m 1 februari) staan er geen paviljoens op het strand, uitgezonderd de jaarrond paviljoens. Vanwege de aanwezigheid van de zandbanketten vindt ook dan weinig dynamiek plaats bij de duinvoet. Het zandbanket zou dan eerst moeten wegslaan. In deze bebouwde gebieden is er voor natuurlijke dynamiek dan ook minder ruimte. Hier wordt een beperkt dynamisch duinbeheer gevoerd.

Verstuiving naar het achterland zal tegen worden gegaan om overlast in de kustplaatsen te beperken en de beperkte natuurlijke aangroei (en afslag) zullen gevolgd worden. Dit zal tot uitdrukking komen in de regels voor bouw- en strandbeleid.

Natuurgebieden

Ter hoogte van de grote duingebieden en extensieve recreatiegebieden is meer natuurlijke dynamiek mogelijk. In deze brede onbebouwde duingebieden krijgen processen als verstuiving tussen zeereep en duinen, afslag en aangroei van de duinvoet de ruimte van Rijnland. Hier wordt dus wel een dynamisch duinbeheer gevoerd. Dit komt vooral tot uitdrukking in hoofdstuk 5 van deel I.

DOELSTELLING

De mate waarin natuurlijke dynamiek de ruimte wordt gegeven, wordt gedifferentieerd naar bebouwd gebied (kustplaatsen, intensieve recreatiegebieden) en natuurgebieden (extensieve recreatie- en natuurgebieden).

Voor beide gebieden geldt dat de aanwezige natuurlijke aangroei en afslag zoveel mogelijk gevolgd wordt.

1.6 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt eerst een aantal algemene beleidsregels op een rij gezet. In de navolgende hoofdstukken staan de beleidsregels voor respectievelijk bouwen, strand, natuur en kabels en leidingen.

2 Algemeen

2.1 BELEID VOOR NIET- BENOEMDE SITUATIES

Het kan voorkomen dat voor bepaalde situaties (nog) geen beleidsregels zijn vastgesteld. In dat geval kan het bestuur bij zijn besluitvorming voor de motivering van het besluit niet verwijzen naar de beleidsregels. Het zal dan dit besluit apart in de overwegingen moeten motiveren.

2.2 HARDHEIDSCLAUSULE

Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij één of meer belanghebbenden gevolgen ondervinden die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. Het bestuur kan bij hoge uitzondering dus gemotiveerd afwijken van de beleidsregels.

2.3 INTREKKEN VERGUNNING

Dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland kunnen de vergunning intrekken indien:

- de vergunninghouder niet binnen de vastgestelde periode na dagtekening van de vergunning met de uitvoering van de werkzaamheden is begonnen, of;
- de werkzaamheden langer dan een aaneengesloten periode van 6 maanden hebben stilgelegen;
- dit noodzakelijk wordt geacht op waterstaatkundige gronden.

Het werk waarvoor vergunning is verleend, moet in dit geval door of namens de vergunninghouder worden opgeruimd. De kosten en eventuele schade hiervan zijn voor rekening van de vergunninghouder tenzij bijzondere omstandigheden aanleiding geven tot het overeenkomen van een andere regeling.

2.4 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN BIJ EEN VERGUNNING

Aan elke vergunning kunnen bijzondere en algemene voorschriften worden verbonden. Bijzondere voorschriften hebben specifiek te maken met het type werk waarvoor een vergunning wordt aangevraagd. Rijnland kent daarnaast de volgende algemene voorschriften. Daar kunnen uiteraard voorschriften aan worden toegevoegd of juist niet worden opgenomen, indien dit wenselijk of nodig wordt geacht:

1. Aanwezigheid vergunning

De vergunning of een afschrift ervan moet tijdens de uitvoering van het werk ter plaatse aanwezig zijn en op eerste aanvraag van een medewerker van Rijnland ter inzage worden gegeven.

2. Wijziging werken

De vergunninghouder moet alle wijzigingen in de overgelegde stukken die de vergunningaanvraag hebben ondersteund, schriftelijk melden, zodra die wijzigingen tot gevolg hebben dat de feitelijke situatie verandert. Deze melding moet hij doen aan het hoofd van de afdeling handhaving van Rijnland. Rijnland kan eisen dat voor de wijziging een nieuwe vergunningaanvraag wordt ingediend.

3. Calamiteiten

Indien de vergunninghouder als gevolg van calamiteiten of bijzondere omstandigheden niet aan de vergunningsvoorwaarden kan voldoen, moet hij dit direct telefonisch melden en schriftelijk bevestigen aan het hoofd van de afdeling handhaving van Rijnland. De aanwijzingen van Rijnland moeten direct worden opgevolgd.

4. Schade

De vergunninghouder moet alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen treffen, om te voorkomen dat Rijnland, dan wel derden, schade lijden ten gevolge van het gebruik van de vergunning.

5. Onderhoud

Het werk waarvoor vergunning is verleend, moet voortdurend door of namens de vergunninghouder in goede staat worden gehouden. Het gaat hierbij om onderhoud, niet om complete vervanging van werken.

6. Rechtsopvolging

De vergunning geldt voor de vergunninghouder en diens rechtsopvolgers. Nieuwe vergunninghouders moeten de overgang binnen 12 weken na rechtsopvolging schriftelijk melden aan het hoofd van de afdeling Handhaving van Rijnland.

7. Adreswijziging

De vergunninghouder moet een wijziging in zijn adres binnen 12 weken schriftelijk melden aan het hoofd van de afdeling handhaving van Rijnland.

3

Beleidsregels bouwen

Binnen de kern- en beschermingszones van de waterkeringen is het verboden om (bouw)werken te maken. Rijnland wil deze zones zo veel mogelijk vrij houden van bouwwerken. Het bouwbeleid geeft aan onder welke voorwaarden bouwen in de kern- en beschermingszones wel mogelijk is. Het bouwbeleid maakt inzichtelijk hoe Rijnland het belang van een veilige waterkering afweegt tegen het belang van de vergunningaanvrager. Het kent de volgende onderdelen: achtergrond, uitgangspunten en de beleidsregels zelf.

3.1 KADER EN DOEL BOUWBELEID

Het hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor het op het vereiste niveau houden van de waterkerende functie van de kust. Niet-waterkerende constructies in, op of nabij een waterkering vormen een potentieel gevaar voor de primaire functie van de waterkering. Niet alleen kan bebouwing het waterkerend vermogen negatief beïnvloeden, ook kan het noodzakelijke toekomstige dijk- en duinverzwaringen in de weg staan.

Het hoogheemraadschap heeft alle bouwactiviteiten in de waterkeringszone daarom in zijn Keur verboden. Omdat het waterkeringsbelang niet het enige belang is en bouwwerken in sommige gevallen verenigbaar zijn met een veilige waterkering, kan het hoogheemraadschap in bepaalde situaties wel vergunning verlenen.

De beleidsregels voor bouwen zijn onderdeel van het vergunningenbeleid van het hoogheemraadschap en als zodanig opgenomen in dit deel van de kustnota. De werking is tweeledig: ten eerste biedt het het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap een normatief kader bij het beoordelen van vergunningaanvragen voor het bouwen in de waterkeringszone en ten tweede stelt het naar buiten toe derden (vergunningaanvragers en andere overheden) in staat na te gaan in welke gevallen en onder welke voorwaarden het hoogheemraadschap een vergunning tot (ver-)bouwen afgeeft.

3.2 ACHTERGROND

3.2.1 NIET-WATERKERENDE CONSTRUCTIES

Zeewering

Bepalend voor het waterkerende vermogen van een duin is de hoogte en breedte van het duin alsmede de hoeveelheid zand in het dwarsprofiel. Door afslag en erosie wordt deze massa herverdeeld.

Als veiligheidseis geldt dat bij maatgevende omstandigheden een minimale hoeveelheid zand aanwezig is, zodat een overstrooming voorkomen wordt. Deze minimale hoeveelheid zand heet het grensprofiel.

Niet-waterkerende constructies (bebouwing, dijkmeubilair, wegen en pijpleidingen) in de afslagzone versterkt lokaal het afslagproces en is daarmee van invloed op het waterkerend vermogen van de zandige kust.

Daarnaast is het van belang dat bouwwerken de mogelijkheden tot inspectie en onderhoud van de waterkering door het hoogheemraadschap niet belemmeren.

Dijken

Het waterkerend vermogen van een dijk wordt bepaald door de kruinhoogte, de fundering, alsmede de stabiliteit en de waterdichtheid van het beklede dijklichaam. Niet-waterkerende constructies (bebouwing, dijkmeubilair, wegen en pijpleidingen) zijn van invloed op de sterkte-eigenschappen van de dijk en daarmee op het waterkerend vermogen.

In de keur van Rijnland staan m.b.t. het bouwbeleid de volgende verboden:

Artikel 3.1.1 – Watervergunning Waterstaatswerken en beschermingszone

1. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in, op, onder en/of boven waterstaatswerken en hun beschermingszone werkzaamheden te verrichten;

2. werken (...) aan te brengen of te hebben, dan wel te verwijderen (..)

4. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen

Artikel 3.1.2 – Watervergunning Buitenbeschermingszone

1. Het is verboden binnen de buitenbeschermingszone werkzaamheden te verrichten die instabiliteit van het waterstaatswerk of een deel daarvan tot gevolg kunnen hebben.

2. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in de buitenbeschermingszone van waterkeringen:

afgravingen voor het winnen van delfstoffen of specie en seismische onderzoeken te verrichten;

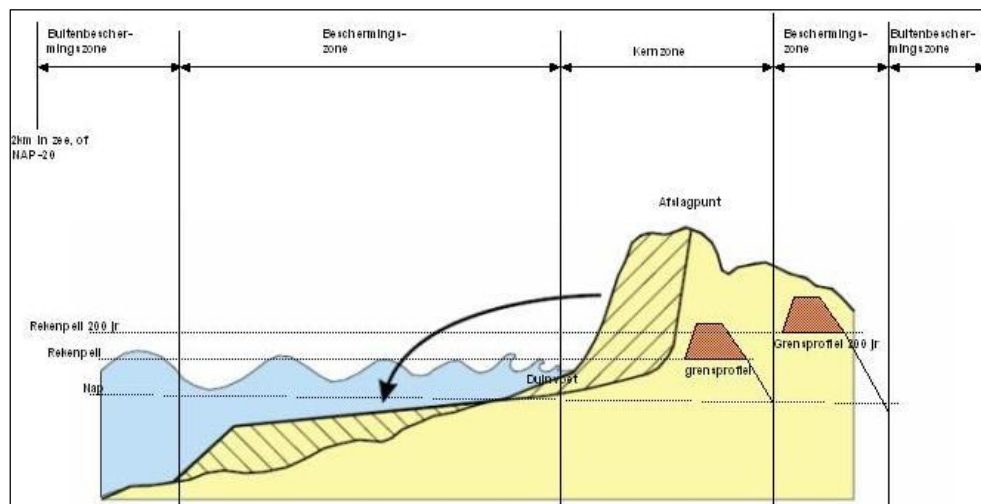
explosiegevaarlijk materiaal of explosiegevaarlijke inrichtingen te hebben

De beleidsregels uit dit hoofdstuk richten zich op bouwwerken of werkzaamheden. Met bouwwerk wordt bedoeld: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.

3.2.2 RUIMTE VOOR TOEKOMSTIGE VERSTERKING

Naar verwachting zullen door stijging van de zeespiegel en door bodemdaling in de toekomst hogere eisen aan de waterkeringen worden gesteld, resulterend in een groter ruimtebeslag. De keur van het hoogheemraadschap voorziet hier reeds in door naast de kernzone ook een beschermingszone en een buitenbeschermingszone te onderscheiden (zie afbeelding 3.1).

AFBEELDING 3.1 KEURZONES

De grenzen hiervan liggen vast in de legger van Rijnland.

- **Kernzone**: de zone die de minimale vereiste veiligheid moet bieden;
- **Beschermingszone**: de zone die een ruimtereservering aangeeft behorende bij een mogelijke zeespiegelstijging over 200 jaar;
- **Buitenbeschermingszone**: de zone waarin geen activiteiten mogen plaatsvinden die de stabiliteit van de waterkering kunnen aantasten.

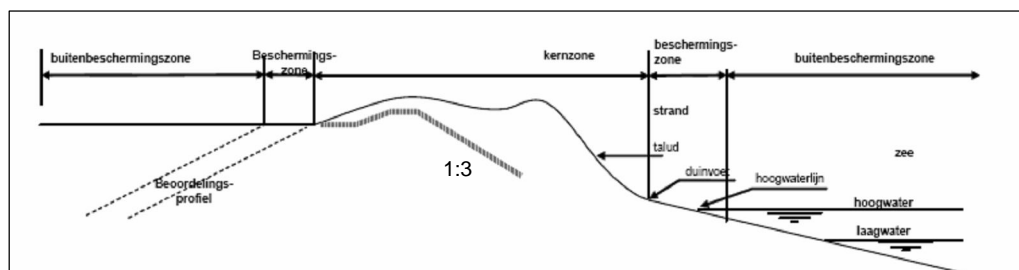
Hybride constructie

De primaire kering in Noordwijk wijkt af van de zandige kust, aangezien de kering hier bestaat uit een zogenaamde "dijk in duin" constructie. Dit betekent voor Noordwijk dat de regels voor dijken gecombineerd worden met de regels voor een zandige kust.

Aan de zeezijde zijn de regels vergelijkbaar met de regels van een zandige kust. Aan de landzijde zijn de regels verwant aan de regels voor dijken. Om te komen tot een beoordeling van vergunningaanvragen (keurontheffing) is een hulpkader nodig. Dit hulpkader is uitgewerkt onder het begrip beoordelingsprofiel (of profiel van vrije ruimte), zie afbeelding 3.2.

Het beoordelingsprofiel is een denkbeeldig profiel, waar ontgravingen en werken (bepanting, gebouwen -met uitzondering van de funderingspalen-, kabels en leidingen) buiten moet blijven. Voor de funderingspalen geldt dat deze zo ver mogelijk uit elkaar geplaatst moeten worden. Binnen het beoordelingsprofiel van de kernzone en beschermingszone wordt het onttrekken van zand uit het profiel volledig geweerd.

AFBEELDING 3.2
BEOORDELINGSPROFIEL
HYBRIDE CONSTRUCTIE
"DIJK IN DUIN"

3.3 UITGANGSPUNTEN BOUWBELEID

Het hier beschreven bouwbeleid van het hoogheemraadschap is gericht op:

- Alle bouwactiviteiten;
- De kern- en (buiten-)beschermingszone van de primaire waterkeringen.

Via het bouwbeleid streeft het hoogheemraadschap naar een situatie waarin:

- Bestaande constructies niet van invloed zijn op het waterkerend vermogen en de stabiliteit van de kering.
- Nieuwe constructies niet van invloed zijn op het waterkerend vermogen van een harde kering en, in geval van de duinen, de natuurlijke processen van verstuiving, erosie en afslag niet nadelig beïnvloeden.
- Bestaande en nieuwe constructies toekomstige en wenselijke geachte versterkingen van de waterkering niet in de weg staan.
- Constructies geen belemmering vormen voor het uitoefenen van de dagelijkse zorg voor de kering.
- In alle bestemmingsplannen aan de gebieden behorend tot een kern- en beschermingszone de functie 'waterstaatswerk' is toegekend.

Het beheer van het hoogheemraadschap is er dan ook op gericht:

- In brede duingebieden de minimaal benodigde hoeveelheid zand in het duinprofiel te handhaven.
- Ruimte te geven aan processen die van nature voorkomen in het duingebied, zoals verstuiving, aangroei en afslag van de duinvoet en de eerste duinenrij in brede duingebieden.
- Beperkte groei en afslag ter hoogte van kustplaatsen en smalle duinenrijen de ruimte te geven.
- Activiteiten die hierop een inbreuk maken zoveel mogelijk tegen te gaan.

Bij toepassing hiervan is het mogelijk dat:

- De waterkeringen, mits verenigbaar met het veiligheidsbelang, ruimte bieden voor wonen, werken, natuur en recreatie;
- De huidige LNC-waarden (Landschappelijke, Natuur en Culturele waarden) van de kering in stand gehouden worden.

3.4 TOETSINGSKADER BOUWBELEID ZEEWERING

Bij het beoordelen van vergunningaanvragen voor bouwen in de kern- en beschermingszone vindt er een afweging plaats tussen het (algemene) belang van een veilige waterkering en het belang van de vergunningaanvrager. Het hiervoor gebruikte toetsingskader behelst criteria die samenhangen met de volgende aspecten:

- Locatie van de bouwactiviteit: binnen of buiten de bebouwingscontour;
- Plaats in de waterkeringszone (kern- of beschermingszone);
- Betrokken belangen: collectief of individueel;
- Levensduur bouwwerk: permanent of tijdelijk;
- Doel van de bouwactiviteit: onderhoud, verbouw of (ver)nieuwbouw;
- Invloed constructie op stabiliteit waterkering.

Het bouwbeleid richt zich conform de "Derde Kustnota" de "Nota Ruimte" en de "provinciale verordening ruimte" (provincie Zuid-Holland) ook op het voorkomen van uitbreiding van bebouwing langs de kust door:

- Rondom kustplaatsen bebouwingscontouren te definiëren;
- Binnen dergelijke bebouwingscontouren een minder restrictief beleid te laten gelden: nieuwbouw is toegestaan mits de bebouwing geen belemmering vormt voor het instandhouden van de zeevering;

- Buiten deze contouren (strand en duin) een restrictief beleid te hanteren: nieuwe bebouwing is niet toegestaan tenzij het een zwaarwegend maatschappelijk belang betreft en de activiteit redelijkerwijs niet elders of op een andere wijze kan plaatsvinden. Ook in deze gevallen geldt dat het waterkeringsbelang te allen tijde voorop blijft staan.

De bebouwingscontouren worden vastgesteld door de provincie. Het hoogheemraadschap volgt de landelijke en provinciale beleidslijn.

Daar waar deze contouren nog niet zijn gedefinieerd hanteert het hoogheemraadschap de huidige grenzen van de bebouwde kom op 1 januari 2010 (op grond van de Wegenverkeerswet 1994) als bebouwingscontour.

3.5 BOUWBELEID BINNEN DE BEBOUWINGSCANTOUREN

Het hoogheemraadschap stelt zich ten doel een flexibele, zo veerkrachtig mogelijke waterkering in stand te houden. Daar waar bebouwing tot voor of in de waterkering (zie legger) reikt is er weinig ruimte voor een veerkrachtig kuststelsel. Deze situatie doet zich voor bij de kustplaatsen. In deze gebieden wordt derhalve minder ruimte gegeven aan natuurlijke dynamiek.

In deze gevallen stelt het hoogheemraadschap zich met het bouwbeleid ten doel om:

- de nadelige effecten van (nieuwe) bebouwing in de kern- en beschermingszone op het waterkerend vermogen van het duin niet verder te laten toenemen;
- het bebouwde oppervlak binnen het gebied behorend tot de kernzone van de waterkering niet verder te laten toenemen;
- de minimaal benodigde hoeveelheid zand in het dwarsprofiel te handhaven.

Dit vertaalt zich erin dat een niet-waterkerende constructie is toegelaten mits kan worden aangetoond dat het waterkerend vermogen van de kering nu en in de toekomst, niet wordt aangetast.

Het beleid maakt binnen de bebouwingscontour onderscheid tussen de kern- en de (buiten-)beschermingszone (zie afbeelding 3.1). Als (ver)nieuwbouw *buiten* deze leggerzones plaatsvindt, is hiervoor geen vergunning nodig in het kader van het waterkeringenbeheer van het hoogheemraadschap.

Bouwbeleid kernzone en beschermingszone

Bouwwerken in de kernzone en beschermingszone bevinden zich in het huidige dan wel toekomstige afslagprofiel van de zeewering. Deze objecten kunnen in geval van zware stormen een verstoring element vormen dat de afslag ter plaatse versnelt. Met name op plaatsen waar de zeewering smal is en een achtergelegen duinenrij ontbreekt om veiligheid te bieden, vormt bebouwing op, nabij of in de kering een bedreiging voor de veiligheid van het achterland.

In geval van de kernen Katwijk, Noordwijk, Zandvoort, Bloemendaal aan Zee en IJmuiden geldt dat bouwen binnen de bebouwingscontour betekent

dat wordt gebouwd in, op, of nabij de waterkering. Hieraan verbindt het hoogheemraadschap dan ook zeer strikte regels.

Regels bouwen in kernzone en beschermingszone binnen bebouwingscontour

---

1. Voor nieuwbouw geldt dat het bouwwerk geen belemmering mag vormen voor het proces van afslag tijdens zware stormen. Het bouwwerk moet of op een paalfundering staan zodanig dat het bouwwerk het afslagproces niet beïnvloedt of het bouwwerk moet in brokstukken (dusdanig klein dat deze het afslagproces niet beïnvloeden) uiteenvallen bij afslag. In beide gevallen geldt dat het bouwwerk een vloer op maaiveld moet hebben en geen kelder mag hebben.
2. Nieuwbouw op open (gevallen) plekken in de boulevard moet binnen de huidige gevelijn blijven. Een uitzondering vormen lichte constructies (demontabele constructies zonder vaste fundering zoals serres etc.). Deze zijn zeewaarts van de eerstelijnsbebouwing wel toegestaan mits deze bij afslag uiteenvallen in brokstukken, zodat ze geen grote schade toebrengen aan de kering en het afslagproces niet beïnvloeden.
3. Een zeewaartse uitbreiding van de verhardingen mag alleen plaatsvinden wanneer deze bestaat uit losse elementen van maximaal 2 x 2 x 0,2 m³ zoals klinkerverharding, kleine betonnen platen of houten vlonders. Asphalt is niet toegestaan. De verharding moet de natuurlijke dynamiek van het duin volgen.

Aanleg van wandelpaden wordt alleen vergund als:

1. Het pad onverhard is of bestaat uit kleine losse elementen (bijvoorbeeld schelpen of klinkers)
2. Het pad de natuurlijke dynamiek van het duin volgt.
3. Er langs het pad een afrastering wordt aangelegd, om inloop buiten de verharding te voorkomen.

Niet toegestaan:

- Het onttrekken van zand uit het duinprofiel;
- (Ver)nieuwbouw van bebouwing aan de zeezijde van de eerste lijnsbebouwing (boulevard);
- Het aanbrengen dan wel uitbreiden van harde, versturende elementen in het afslagprofiel zoals (parkeer-) kelders;
- Het bouwen van objecten/inrichtingen met ontploffingsgevaar (tankstations, hoge drukleidingen etc.).

Bouwbeleid buitenbeschermingszone

Voor deze zone geldt alleen dat het bouwen van objecten/inrichtingen met een ontploffingsgevaar (tankstations; hoge druk leidingen etc.) niet toegestaan is.

3.6 BOUWBELEID BUITEN DE BEBOUWINGSCANTOUREN

In de duinen, buiten de bebouwingscontouren (of zolang deze niet is vastgesteld, de bebouwde kom volgens de Wegenverkeerswet 1994 op 1 januari 2010) is de bebouwingsdichtheid laag. Deze gebieden voldoen daarmee aan een belangrijke randvoorwaarde voor het instandhouden van een zo veerkrachtig mogelijke waterkering in het duingebied. In deze gebieden wordt meer ruimte voor natuurlijke dynamiek toegelaten dan in de bebouwingscontouren.

In deze gebieden stelt het hoogheemraadschap zich ten doel om:

- De veerkracht van het duingebied als waterkering maximaal te bevorderen door onbebouwde delen van de kern- en (buiten)beschermingszone onbebouwd te houden;
- Ruimte te geven aan processen die van nature voorkomen in het duingebied, zoals verstuiving, aangroei en afslag van de duinvoet en de eerste duinenrij;
- Activiteiten die hierop een inbreuk maken zoveel mogelijk tegen te gaan.

Dit vertaalt zich erin dat bouwen in de waterkeringszone, buiten de bebouwingscontouren niet is toegelaten, tenzij:

- het gaat om een zwaarwegend maatschappelijk belang;
- het herbouw of verbouw van een bestaand gebouw betreft.

WAT IS ZWAARWEGEND MAATSCHAPPELIJK BELANG

Het betreft hier werken die niet elders kunnen worden gerealiseerd en een belangrijke maatschappelijke functie gaan vervullen. Hier moet vooral worden gedacht aan grote infrastructurele werken en hulpdiensten.

Stedelijke uitbreidingsprojecten, projecten met een recreatieve functie, etc. kunnen in sommige gevallen wel een zwaarwegend maatschappelijk hebben, maar kunnen in principe elders worden gerealiseerd. Het uitzonderingsbeleid geldt dan ook niet voor dit soort werken.

In deze uitzonderingsgevallen gelden de onderstaande voorwaarden.

Bouwbeleid kernzone en beschermingszone buiten de bebouwingscontouren

Bouwwerken in de kernzone en beschermingszone bevinden zich in het huidige dan wel het toekomstige afslagprofiel van de zeekering. Deze objecten zullen daar in geval van zware stormen een verstorend element vormen dat de afslag ter plaatse versnelt.

Regels

1. Herbouw of verbouw wordt alleen vergund als het ter vervanging is van een bestaand gebouw en wordt aangelegd op bestaande fundering.
2. Uitbreiding van een bestaand bouwwerk, al dan niet gepaard gaande met een uitbreiding van het verhard oppervlak daarvan, met ten hoogste 10%, is eenmalig toegestaan.
3. Het bouwwerk mag geen belemmering vormen voor het proces van afslag tijdens zware stormen. Het bouwwerk moet of op een paalfundering staan zodanig dat het bouwwerk het afslagproces niet beïnvloedt of het bouwwerk moet in brokstukken (dusdanig klein dat deze het afslagproces niet beïnvloeden) uiteenvallen bij afslag. In beide gevallen geldt dat het bouwwerk een vloer op maaiveld moet hebben en geen kelder mag hebben.
4. Het aanbrengen van een nieuwe strandovergang is niet toegestaan, tenzij het gaat om een verbinding met een object met een groot maatschappelijk belang, niet zijnde een horecagelegenheid. Dit wordt per geval bepaald.
5. De bestaande en nieuwe strandovergangen moeten de ontwikkelingen van een aangroeiende kust volgen.

Aanleg van wandelpaden wordt alleen vergund als:

1. Het pad onverhard is of bestaat uit kleine losse elementen (bijvoorbeeld schelpen of klinkers);
2. Het pad de natuurlijke dynamiek van het duin volgt;

3. Er langs het pad een afrastering aangelegd wordt, om inloop buiten de verharding te voorkomen.

Bouwbeleid buitenbeschermingszone

Voor deze zone geldt alleen dat het bouwen van objecten/inrichtingen met een ontploffingsgevaar (tankstations; hoge druk leidingen etc.) niet toegestaan is.

3.7 BELEID VOOR AFZANDING

Afzanding en het waterkeringsbelang

Anders dan een dijk, ontleent het duin als waterkering zijn waterkerend vermogen uitsluitend aan de totale massa van het zand in het dwarsprofiel en de hoogte van het grensprofiel. Deze massa is 'dynamisch': door afslag, erosie en verstuiving varieert de hoeveelheid zand in het duin én de hoogte van het duin. Zij moet echter zo groot zijn dat er bij afslag tijdens een maatgevende storm nog voldoende zand blijft liggen om het waterstandsverschil tussen zee en achterland te keren (het grensprofiel).

Het afzanden van duintoppen (afschuiven van zand) heeft een negatieve invloed op het waterkerend vermogen van het duin. Door afzanden wordt een deel van de zandmassa naar het strand verplaatst waar het veel kwetsbaarder is voor afslag en erosie. Daarom heeft Rijnland het afzanden van duintoppen in zijn keur verboden.

Beleidsregel

Afzanding van duintoppen is onder de volgende voorwaarden toegestaan:

- De veiligheid van het achterland en het veiligheidsniveau van het buitendijkse gebied moet gewaarborgd blijven. Dat wil zeggen dat de afslagprofiel plus grensprofiel behorend bij het midden klimaatscenario voor 50 jaar van het KNMI 2006 conform de Leidraad Zandige Kust nog moet zijn in te passen in de kernzone en van noord naar zuid een doorgaand grensprofiel aanwezig blijft. Dit moet middels veiligheidsberekeningen worden aangetoond door de initiatiefnemer.
- Het vrijkomende zand moet boven de NAP + 3 meter worden teruggebracht in het profiel. Dit kan betekenen dat de afrastering bij de duinvoet verplaatst moet worden.
- De werkzaamheden moeten buiten het stormseizoen (1 november t/m 1 februari) plaatsvinden.
- De werkzaamheden mogen geen verstuiving naar het achterland, i.c. het bebouwde gebied tot gevolg hebben.

3.8 BELEID TEN AANZIEN VAN SNEL VERWIJDERBARE BEBOUWING

In de voorgaande paragrafen wordt steeds gesproken over het beleid ten aanzien van permanente bebouwing. Daarbij is met name het permanente karakter van de bebouwing bepalend voor de formulering van het beleid.

Een belangrijk aspect daarin is het aanwezig zijn van zand in het profiel en het feit dat dit zo min mogelijk mag worden gefixeerd om een veerkrachtige, flexibele zeewering in stand te houden. Dit betekent in principe geen afvoer van zand uit het profiel en geen nieuwe fixatie door verharding e.d.

Indien het zand *reeds gefixeerd* is, bijvoorbeeld bij boulevards of strandafgangen, bestaat er derhalve ruimte om, met betrekking tot het plaatsen, deponeren, laten liggen etc. van niet-permanente eenvoudig te verplaatsen/ te verwijderen objecten, zoals tenten en kiosken e.d., het beleid anders toe te passen.

Voor dergelijke projecten kan, als deze op bestaande verharding worden geplaatst, dan ook onder voorwaarden ontheffing van het verbod gegeven worden.

Het beleid voor snel verwijderbare bebouwing is alleen van toepassing op de kernzone en beschermingszone aan de landzijde van de kernzone. Voor bebouwing op het strand gelden de beleidsregels uit het strandbeleid, zie hoofdstuk 4.

Beleidsregels voor binnen 24 uur verwijderbare bebouwing

Voor niet-permanente objecten op bestaande verharding binnen de kern- en beschermingszone aan de landzijde van de kernzone kan ontheffing worden verleend als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De objecten zijn zodanig demontabel of verplaatsbaar zijn (bijvoorbeeld doordat ze op wielen zijn geplaatst) dat deze binnen 24 uur van de locatie kunnen worden verwijderd.
2. De objecten hebben of kunnen geen vaste bouwkundige verbindingen met de bodem krijgen (daaronder niet te begrijpen kabels en leidingen).
3. De objecten mogen geen uitstuiwing van het duin tot gevolg hebben of het verstuiwingsproces nadelig beïnvloeden.

3.9 BELEID TEN AANZIEN VAN BUNKERS

In de door Rijnland beheerde kern- en beschermingszone van de zeewering bevinden zich enkele honderden verdedigingswerken uit de Tweede Wereldoorlog. Deze bunkers vormen een gevaar voor het waterkerend vermogen. Daarnaast zijn ze een potentieel gevaar voor het publiek vanwege het instortingsgevaar van de constructie zelf en het daar bovenop liggende zand. Sloop van deze constructies heeft dan ook de voorkeur van het hoogheemraadschap maar dit is zeer kostbaar. Daarom houdt Rijnland deze bunkers 'ondergeschoven'. Dat wil zeggen: de constructies worden onder het duinzand gehouden.

Vergunningaanvragen met betrekking tot werkzaamheden aan of rondom bunkers beschouwt Rijnland als vernieuwbouw en deze worden getoetst aan het bouwbeleid.

4 Beleidsregels strand

Bebouwing op het strand is vanuit veiligheidsoogpunt ongewenst. Het strand is gedefinieerd als het gedeelte van de kuststrook tussen de duinvoet en de laagwaterlijn. Bij zware stormen verstoort bebouwing het dynamische proces. Voor het strand geldt daarom een restrictief beleid voor vergunningverlening. Permanente bebouwing wordt niet toegestaan.

Een uitzondering wordt gemaakt voor de tijdelijke strandbebouwing die onder voorwaarden, goed samen kan gaan met een veerkrachtige kustverdediging. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen seizoens- en jaarrond bebouwing.

De beleidsregels strand zijn onderdeel van het vergunningenbeleid van het hoogheemraadschap en als zodanig opgenomen in dit deel van de kustnota. De werking is tweeledig, ten eerste biedt het medewerkers van het hoogheemraadschap een normatief kader bij het beoordelen van vergunningaanvragen, ten tweede stelt het naar buiten toe derden (vergunningaanvragers en andere overheden) in staat na te gaan in welke gevallen en onder welke voorwaarden het hoogheemraadschap een vergunning tot (ver)bouwen afgeeft.

4.1 SEIZOENSBEBOUWING

Aan seizoensbebouwing worden de volgende voorwaarden gesteld:

- De bebouwing is alleen toegestaan in de periode tussen 1 februari en 1 november.
- Rijnland voert in principe voor 1 februari het regulier onderhoud uit op de locaties waar exploitatie plaatsvindt. Stormschade wordt echter pas na 1 april hersteld. Op locaties waar stormschade ontstaan is of in de periode van 1 februari tot 1 maart optreedt, kan het voorkomen dat een paviljoen op aanwijzing van Rijnland afgebroken moet worden of later op kan bouwen om Rijnland de benodigde werkzaamheden te kunnen laten uitvoeren.
- De bebouwing mag bij afslag niet als een monoliete constructie blijven bestaan, maar moet in delen uiteenvallen die het afslagproces niet beïnvloeden.
- De bebouwing moet zich zeewaarts van de afrastering bevinden. De afrastering staat op de verwachte aangroei van de duinvoet voor 6 jaar, waarbij een minimale afstand van 3 meter wordt gehanteerd.
- De locatie van de afrastering moet op aanwijzing van het hoogheemraadschap elke 6 jaar worden aangepast aan de natuurlijke ontwikkeling van de duinvoet om mee te kunnen groeien met de kust als gevolg van zeespiegelstijging. Dit wordt gebaseerd op prognoses / trendberekeningen uitgevoerd door Rijnland. In overleg met alle betrokken partijen kan deze periode aangepast worden.
- Herprofilering van het buitentalud zeewaarts van de afrastering van het duin is toegestaan mits het zand in het zandbanket wordt teruggebracht of binnen het strandvak blijft waarin het paviljoen staat. Zolang het mogelijk is op deze wijze het aanstuivende zand te verwerken, blijft de afrastering op dezelfde plek. Als deze methode niet meer mogelijk is, wordt de afrastering zeewaarts verplaatst.

- Houders van seizoenspaviljoens worden een jaar voor verplaatsing van de afrastering hiervan op de hoogte gesteld.
- De fundering van palen dient zodanig gekozen te worden, dat het aanwezige zandvolume vrij kan bewegen in de kustzone met een minimale afstand van 3 meter tussen de palen.
- Een seizoenspaviljoen kan op de volgende manieren gefundeerd worden:
  - Op 'overwinterende' palen: de palen mogen tijdens het stormseizoen op het strand aanwezig blijven. Voor deze 'overwinterende' palen gelden dezelfde eisen die gesteld worden aan de fundering van jaarrondpaviljoens en zij moeten ook op 8m. uit de afrastering staan;
  - Op palen: de palen moeten gedurende het stormseizoen onder het doorgaand strandprofiel liggen. Dit wordt in de vergunning nader gespecificeerd;
  - Op een banket.
- De onderkant van de vloerbalken moeten een hoogte hebben tot waar het suppletiezand veelal wordt aangebracht. Belangrijk daarbij is ook de vrije beweging van het (suppletie)zand ter plaatse van de fundering.
- Het herstel van eventuele schade aan het paviljoen, is voor rekening van de eigenaar.
- De paviljoenhouder kan geen aanspraak maken op extra bescherming en/of suppletie door het hoogheemraadschap.

4.2 JAARROND BEBOUWING

Een jaarrondpaviljoen is een op bouwwerk, eventueel met zit- en terrasgelegenheid, dat zich gedurende het gehele kalenderjaar op het strand bevindt en geheel op palen gefundeerd is. Onderdelen die niet op palen gefundeerd zijn, worden beschouwd als seizoensbebouwing.

De locaties waar jaarrond bebouwing mogelijk is, zijn opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie van de provincie Noord-Holland en de Provinciale Ruimtelijke verordening van de provincie Zuid-Holland. Op 19 november 2007 hebben de Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland de partiële herziening van het streekplan vastgesteld. In dit plan zijn de gebieden aangewezen waar jaarrond bebouwing mogelijk is.

De provincie Zuid-Holland heeft in haar Provinciale Verordening Ruimte expliciet aangegeven waar jaarrond bebouwing mogelijk is.

Voorwaarden voor jaarrond bebouwing

De voorwaarden volgen uit het uitgangspunt dat de bebouwing met de dynamische processen van het zand meebeweegt.

- Het aantal en de locaties van jaarrondpaviljoens worden expliciet aangewezen door de betreffende gemeente onder regie van de provincie en in samenspraak met Rijnland.
- Jaarrond paviljoens staan zonder banket.
- de bebouwing staat op 8 meter uit de afrastering, zoals die door Rijnland wordt aangewezen.
- De locatie van de afrastering en daarmee het paviljoen moet op aanwijzing van het hoogheemraadschap elke 6 jaar worden aangepast aan de natuurlijke ontwikkeling van de duinvoet om mee te kunnen groeien met de kust als gevolg van zeespiegelstijging. Dit wordt

gebaseerd op prognoses / trendberekeningen in combinatie met de ontwikkelingen van de aangrenzende duingebieden en de hoogte van het paviljoen ten opzichte van de duinvoet.

- In geval van verplaatsing zal Rijnland voor 1 april aangeven over hoeveel meter het gaat. Het paviljoen dient uiterlijk 1 april het daaropvolgende jaar verplaatst te zijn. Als het duin in de tussentijd erodeert, kan de vergunninghouder indien gewenst het paviljoen laten staan na instemming van Rijnland.
- Voor de onderlinge afstand tussen de paviljoens geldt een afstand van minimaal 2 x de lengte van de paviljoens.
- De fundering van palen dient zodanig gekozen te worden, dat het aanwezige zandvolume vrij kan bewegen in de kustzone en met een minimale afstand van 3 meter tussen de palen.
- De onderkant van de vloerbalken moet op een zodanige hoogte worden aangebracht dat het zand eronder vrij kan bewegen. Dit komt in de praktijk neer op minimaal NAP+ 4,5 meter.
- Seizoensbebouwing bij jaarrondpaviljoens is toegestaan (onderbouw, terrassen etc) volgens de voorwaarden die gelden voor seizoensbebouwing.
- De bebouwing moet bij afslag niet als monoliete constructie blijven bestaan, maar moet in delen uiteenvallen, die het afslagproces niet beïnvloeden.
- Kabels en leidingen moeten minimaal 1 m onder het gemiddelde strandniveau ter plaatse liggen. Dit in verband met verlaging van het strand in geval van stormen.
- Eventuele schade is voor rekening van de eigenaar en deze kan geen aanspraak maken op extra bescherming en/of suppletie.
- Eventuele schade aan het duin als gevolg van de aanwezigheid van het paviljoen wordt op kosten van de ondernemer op aanwijzing van Rijnland hersteld.
- In een bijzonder geval, waarin blijkt dat de groei van het duin veel sneller gaat dan voorspeld, of als het talud van het duin dit noodzakelijk maakt (bressen) zal het paviljoen verplaatst moeten worden in het jaar dat de voorspelde duinvoetgroei wordt overschreden. Dit geldt niet in het laatste jaar van de periode van 6 jaar.

5 Beleidsregels natuur

Een duin ontleent zijn waterkerend vermogen aan de hoeveelheid zand in het dwarsprofiel en de hoogte van het grensprofiel. Natuurlijke processen zoals afslag en erosie doen deze massa afnemen terwijl aanwas van zand voor een toename zorgt. Met de verwachte stijging van de zeespiegel en zwaardere stormen zullen deze processen in de toekomst intensiveren.

Centraal in het beheer van de zeewering staat de doelstelling van het hoogheemraadschap om het waterkerend vermogen van de zeewering op het vereiste niveau te houden. Daarbij wil zij optimaal gebruik maken van de robuustheid en natuurlijke veerkracht (natuurlijke processen) van de zeewering. In de brede duingebieden wil Rijnland ruimte geven aan de natuurlijke dynamiek. Rijnland werkt constructief mee aan plannen van natuurbeheerders om de dynamiek in de duinen te vergroten. Ze zal echter zelf geen initiatief nemen op dit vlak.

5.1 BEWEIDINGSBELEID

In de keur staan met betrekking tot beweiding de volgende relevante verboden genoemd:

<p>Artikel 3.1.1 – Watervergunning Waterstaatswerken en beschermingszone 1. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in, op, onder en/of boven water-staatswerken en hun beschermingszone</p> <p>a. vee - schapen en geiten uitgezonderd - te brengen of te hebben op de waterkeringen, behoudens voor wat betreft door het bestuur aangewezen strekkingen;</p> <p>b. in de kernzone van waterkeringen buiten verharde wegen met rij- of voertuigen dan wel paarden te rijden of vee te drijven;</p>
--

Onderzoek naar de gevolgen van toestaan van vee in de kernzone kan in de vorm van een pilot plaatsvinden op verzoek van de natuurbeheerders, als hiertoe mogelijkheden zijn binnen de projecten die al in voorbereiding zijn.

5.2 BEPLANTINGENBELEID

Beplanting, met name helmgras houdt het zand vast en bevordert daardoor de aangroei van duin. Voor de kern- en beschermingszones is verwijderen van beplanting niet toegelaten, tenzij

- het valt onder onderhoud aan de waterkering,
- aangetoond wordt dat dit de dynamiek bevordert,
- de veiligheid niet aantast en
- het in overleg met de afdeling beheer en onderhoud van Rijnland wordt uitgevoerd.

Daarnaast wordt uitzondering gemaakt voor situaties waarin de bestaande beplanting vervangen wordt door een soortgelijke beplanting.

In de keur staan met betrekking tot beplanting de volgende relevante verboden genoemd:

Artikel 3.1.1 – Watervergunning Waterstaatswerken en beschermingszone
1. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in, op, onder en/of boven waterstaatswerken en hun beschermingszone
b. (...) opgaande (hout)beplanting aan te brengen of te hebben, dan wel aanwezige (hout)beplanting te verwijderen;

6 Beleidsregels Kabels en Leidingen

Kabels en leidingen kunnen een risico vormen voor de functie van de waterkering. Het beleid van het hoogheemraadschap is gebaseerd op de geldende NEN-normen en de geldende Nederlandse Praktijkrichtlijn NPR. In deze normen wordt gebruik gemaakt van een risicobenadering: hoe hoger het risico van een kabel of leiding (kans op falen x gevolg van falen), hoe strikter de voorwaarden. Voor het bepalen van het risico worden 3 aspecten in beschouwing genomen: het soort leiding, de locatie van de leiding en de wijze van aanbrengen.

In de keur van Rijnland staan m.b.t. het beleid kabels en leidingen de volgende verboden:

Artikel 3.1.1 – Watervergunning Waterstaatswerken en beschermingszone

- 1. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in, op, onder en/of boven waterstaatswerken en hun beschermingszone werkzaamheden te verrichten;**
- 2. werken (...) aan te brengen of te hebben, vaste stoffen, voorwerpen te brengen, te hebben of te houden op andere dan daarvoor kennelijk bestemde plaatsen; (...)**
- 4. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen**

Artikel 3.1.2 – Watervergunning Buitenbeschermingszone

- 1. Het is verboden binnen de buitenbeschermingszone werkzaamheden te verrichten die instabiliteit van het waterstaatswerk of een deel daarvan tot gevolg kunnen hebben.**
- 2. Het is zonder vergunning van het bestuur verboden in de buitenbeschermingszone van waterkeringen: (...)**
- 3. werken met een overdruk van 10 bar of meer te brengen en te hebben;**
- 4. explosiegevaarlijk materiaal of explosiegevaarlijke inrichtingen te hebben**

6.1.1 UITGANGSPUNTEN VAN HET KABELS EN LEIDINGEN BELEID

Uitgangspunten voor de beleidsregels van kabels en leidingen zijn:

1. Veiligheid
  - Kabels en Leidingen mogen het waterkerend vermogen van de kering niet in gevaar brengen;
  - In het beleid wordt gebruik gemaakt van de veiligheidszone (= stabiliteitszone en verstoringszone).
  - Kabels en leidingen mogen geen belemmering vormen voor dagelijkse zorg voor de kering.
  - Vergunningaanvragen voor pijpleidingen moeten worden getoetst aan de geldende NEN-normen. Bij het ontwerpen wordt uitgegaan van de NEN 3650 en 3651.

Rijnland heeft bovenop de NEN-normen nog een aantal aanvullende voorwaarden bij vergunningverlening. Deze aanvullende voorwaarden zijn opgenomen in deze nota.

2. Toekomstvastheid

- Vrije strekkingen blijven zoveel mogelijk vrij
- Rijnland streeft ernaar om bij versterkingen en in nieuwe situaties, waar mogelijk, leidingen te bundelen in zogenaamde leidingstroken of voor kabels gebruik te maken van mantelbuizen.

3. Ruimte voor medegebruik

- Bij versterkingen gaat Rijnland uit van het principe van multifunctioneel ontwerpen. Dat betekent dat kabels en leidingen integraal mee worden genomen in het ontwerp. Na versterking dienen de kabels en leidingen wel terug worden gelegd conform het hier beschreven beleid.
- Bij het beoordelen van de vergunningaanvragen wordt in eerste instantie geen onderscheid gemaakt tussen primaire en regionale keringen. In plaats daarvan wordt gekeken naar het risico van de kabel of leiding.
- Rijnland heeft een apart beleid voor huisaansluitingen, aangezien hiervoor raamovereenkomsten zijn getekend met kabel en leidingen beheerders.
- Het veroorzakersprincipe wordt waar relevant toegepast. Dat betekent dat de veroorzaker in principe aansprakelijk is voor de gemaakte kosten.

Rijnland denkt constructief mee bij innovaties op kabel en leidingengebied.

6.1.2 LANDELIJKE REGELGEVING VOOR KABELS EN LEIDINGEN

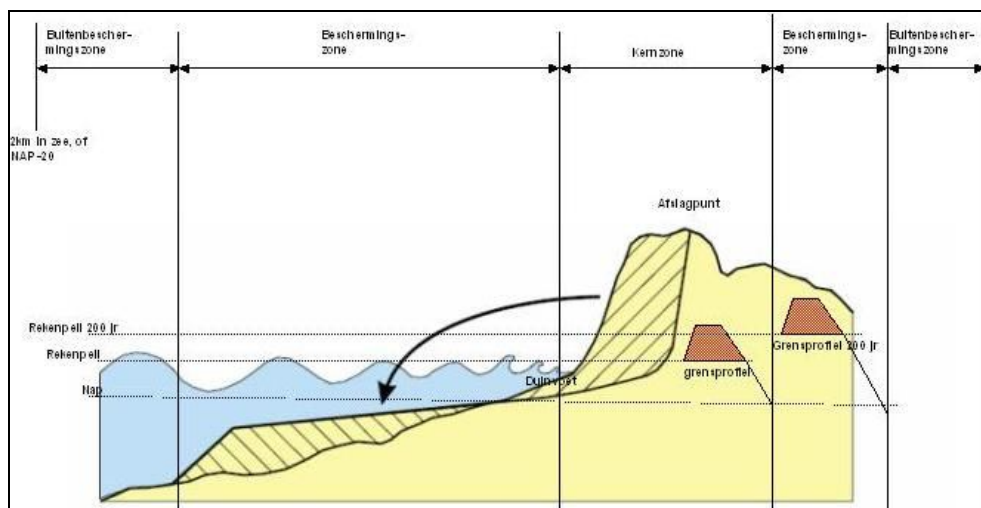
Er bestaat landelijke regelgeving die aan het transport van gassen en vloeistoffen door leidingen worden gesteld. Deze regelgeving staat in de NEN 3650 'Eisen voor buisleidingsystemen' en NEN 3651 'Aanvullende eisen voor leidingen in kruisingen met belangrijke waterstaatswerken'. Deze NEN normen zijn zowel van toepassing op leidingen als op kabels voor onder andere elektriciteit en telefoon. Daarnaast is ook de handreiking 'Boortechneken van Rijkswaterstaat', 2004 van toepassing. Rijnland toetst alle vergunningaanvragen aan deze regels.

Naast de NEN normen zijn er ook nog de leidraden, handreikingen en technische rapporten van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen (TAW) die aanbevelingen geven voor het omgaan met kabels en leidingen in waterkeringen.

De veiligheidszone

De veiligheidszone bestaat uit het beoordelingsprofiel en de verstoringszone van de leiding. Voor een zandig profiel geldt dat het beoordelingsprofiel bestaat uit het afslagprofiel en het grensprofiel onder normomstandigheden.

AFBEELDING 6.1
DEFINIËRING VAN HET
BEOORDELINGSPROFIEL

6.1.3 BELEIDSREGELS HUISAANSLUITINGEN

Voor huisaansluitingen stelt Rijnland in overleg met de kabel- en leidingenbeheerders een raamvergunning op.

Onder de term huisaansluiting wordt verstaan:

- de kabel, leiding of mantelbuis wordt aangelegd ten behoeve van een huisaansluiting van een woning direct gelegen aan de kering;
- de uitwendige diameter van de leiding of de mantelbuis is niet groter is dan 110 mm;
- waarbij voor lage druk waterleidingen geldt dat $H^3 \times Di^5 < 1$, waarbij H de druk is in meter waterkolom en Di de inwendige diameter (in meters) is.

Voor PE 80 en PE 100 SDR 11 is dit uitgewerkt in de volgende tabel.

Druk	Maximum uitwendige diameter
0,8 bar (0,08 N/mm ²)	110 mm
1,2 bar (0,12 N/mm ²)	90 mm
1,6 bar (0,16 N/mm ²)	75 mm
2,0 bar (0,20 N/mm ²)	63 mm
3,0 bar (0,30 N/mm ²)	50 mm
4,0 bar (0,40 N/mm ²)	40 mm

- Voor gasleidingen moet gelden dat $\phi < 600$, zie formule Tabel 2 NEN 3651, katern 2.

6.1.4 BELEIDSREGELS OVERIGE KABELS EN LEIDINGEN

Bij alle vergunningaanvragen op het gebied van Kabels en leidingen moeten de constructie en de uitvoering van de werken voldoen aan de eisen en richtlijnen volgens:

- NEN 3650 en 3651
- Handreiking 'Boortechneken van Rijkswaterstaat', 2004
- Voorschrift Toetsen op Veiligheid (2006 of recenter)

Bijzondere aanvullende voorwaarden voor kabels en leidingen

Hieronder worden aanvullende eisen of eisen die afwijken van hetgeen in de NEN staat benoemd. Afhankelijk van de locatie en het type kabel of leiding zal Rijnland bepalen welke van de hierna aanvullende eisen van toepassing zijn.

- Indien er meerdere kabels bij elkaar worden gelegd, die allen apart geen risico voor de kering vormen, is er voor de beheerder een meldplicht bij het waterschap, zodat het waterschap kan onderzoeken of deze kabels gezamenlijk ook geen risico vormen.
- Kabels en leidingen moeten gebundeld in een mantelbuis onder de strandafgangen worden gelegd.
- Direct na het leggen van de leiding moet de sleuf worden aangevuld en worden verdicht. De grond moet ter plaatse zoveel mogelijk van dezelfde samenstelling, opbouw, dichtheid en draagkracht zijn als voor de aanleg het geval was.
- Aan het einde van iedere werkdag moet de sleuf dicht zijn.
- De afsluiter moet buiten de kernzone worden geplaatst, op een dusdanige manier dat deze niet door onbevoegden kan worden bediend.
- De afsluiter moet bij afslag onder maatgevende omstandigheden nog bediend kunnen worden.
- In het geval van een horizontaal bestuurbare boring mag de berekende maximaal toelaatbare boorspoeldruk tijdens de uitvoering van de boring niet worden overschreden.
- De afsluiters moeten minimaal 1 keer per 5 jaar op deugdelijkheid worden gecontroleerd. Een rapport van deze controle moet de vergunninghouder aan het hoofd van de afdeling Handhaving van Rijnland overleggen.
- De vergunninghouder mag één boring per kabel, leiding of mantelbuis volgens de horizontale boormethode verrichten. Indien een boring niet het gewenste resultaat heeft, mag hij alleen na toestemming van het een tweede poging doen.
- In geval van een breuk of een ernstige lekkage moeten direct zodanige maatregelen worden getroffen om verdergaande lekkage te voorkomen en/of schade zoveel mogelijk te voorkomen.
- De leidingen moeten kathodisch worden beschermd. Het aanleggen van kathodische bescherming moet gebeuren volgens NPR 6912.
- Elk jaar moet een onpartijdige en gecertificeerde instelling de kathodische bescherming van de leidingen controleren met potentiaal- en stroommetingen. Deze instelling moet de uitkomsten van deze metingen en de conclusies binnen een maand schriftelijk rapporteren aan Rijnland. De vergunninghouder moet gebreken onmiddellijk herstellen. Het herstel moet ook schriftelijk aan Rijnland worden gemeld.

7 Algemene regels

Er kunnen zich situaties voordoen waarin de effecten van werken of werkzaamheden op de veiligheid van de waterkering, onder bepaalde condities, zodanig gering zijn dat bij voorbaat vaststaat dat altijd vergunning zal worden verleend. In die situaties kan worden besloten in een algemene regel te beschrijven onder welke voorwaarden voor dergelijke werken en werkzaamheden geen vergunning meer wordt vereist.

Om toch inzicht in de uitvoering van werken en werkzaamheden te kunnen hebben dient degene die van plan is een werk, als genoemd in de algemene regels, aan te leggen of uit te voeren, dit minimaal 2 weken voordat met de uitvoering wordt begonnen te melden bij het hoogheemraadschap.

7.1 BELEIDSREGELS VERSUS ALGEMENE REGELS

In de beleidsregels voor bouwen, strand, natuur en kabels en leidingen zijn alle bepalingen opgenomen waaraan moet worden voldaan, inclusief een toelichting per artikel waarom de betreffende bepaling in het leven is geroepen. Elke aanvraag die via de vergunningprocedure binnenkomt wordt aan de beleidsregels getoetst.

De beleidsregels vormen hierdoor de basis van het beleid. De algemene regels zijn bedoeld om het voor de initiatiefnemer (burger of gemeente) eenvoudiger te maken, immers als aan de voorwaarden zoals gesteld in de algemene regels wordt voldaan mag de initiatiefnemer, na melding, direct aan de slag.

De algemene regels dienen zo eenvoudig en helder als mogelijk te zijn. Gevolg hiervan is dat de algemene regels over het algemeen concreter zijn dan de beleidsregels. Wil de initiatiefnemer een werk aanleggen dat niet voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld in de algemene regel, dan kan altijd nog vergunning worden aangevraagd. Deze aanvraag wordt getoetst aan de beleidsregels.

7.2 ACHTERBLIJVEN VAN DE FUNDERING VAN SEIZOENSPAVILJOEN OP STRAND TIJDENS STORMSEIZOEN (NIET ZIJNDE PALEN)

De fundering, inclusief kabels en leidingen, mag tijdens het stormseizoen blijven liggen. Hiervoor geldt een jaarlijkse meldingsplicht 2 weken voor aanvang van het stormseizoen, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De funderingsbalken moeten minimaal 1 m onder het gemiddelde strandniveau ter plaatse liggen. Dit in verband met verlaging van het strand in geval van stormen;
- De funderingsplaten moet uit losse elementen bestaan. Deze moeten een oppervlakte hebben groter dan 1 m² en kleiner dan 4 m² en max 20 cm hoog;
- Het gezamenlijke oppervlak van de elementen mag niet groter zijn dan het paviljoen (dus exclusief terrassen);

- De beplating moet plat op het strand liggen om de natuurlijke processen op het strand niet te beïnvloeden (dus niet boven doorgaand strandprofiel uitsteken);
- De totale beplating mag maximaal 32 cm diep steken;
- De beplating moet de dynamiek van het strand en duinvoet volgen. Dit betekent onder meer dat aangestoven zand gedurende het stormseizoen niet mag worden verwijderd;
- De beplating blijft onderdeel van het seizoenspaviljoen en moet mee verplaatsen als ook het paviljoen verplaatst;
- Tijdens het stormseizoen mogen zich geen objecten op de beplating of fundering bevinden.

Deze regel is alleen van toepassing voor seizoenspaviljoens, aangezien bij jaarrond bebouwing de fundering per definitie al jaarrond aanwezig is.

7.3 VERHARDING TEN BEHOEVE VAN BEREIKBAARHEID JAARROND BEBOUWING

Indien noodzakelijk voor de bereikbaarheid van jaarrond bebouwing voor vrachtwagens of ander rijdend materieel, mag een verharding naar de jaarrond bebouwing worden aangelegd tijdens het stormseizoen.

Indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden, volstaat een jaarlijkse melding 2 weken voor aanvang van het stormseizoen:

- De verharding wordt op het strand aangelegd;
- De verharding mag maximaal 4 m. breed zijn;
- De verharding mag niet langer zijn dan de kortste afstand tussen dichtstbijzijnde strandafgang naar de jaarrond bebouwing;
- De verharding moet uit losse elementen bestaan. Deze moeten een oppervlakte hebben groter dan 1 m² en kleiner dan 4 m² en max 20 cm hoog;
- De verharding moet de dynamiek van het strand en de duinvoet volgen.

7.4 HERPROFILEREN VAN DE DUINEN

Voor het herprofilen van de duinen (in de kern- en beschermingszone) is geen keurvergunning nodig, maar geldt een meldplicht, als dit gebeurt vanwege een van de volgende redenen:

1. Het bestaande profiel is niet te handhaven vanwege gevaar van spontane afschuiving. (Dit doet zich voor bij stormschade en bij afkalving van banketten en zogenaamde voorduintjes op het strand).
2. Vanwege het steile talud (steiler dan 1:2) kan geen nieuwe helm worden geplant. Dit doet zich voor waar door de aanwezigheid van strandbebouwing de duinvoet is gefixeerd en stuifzand het buitenste duintalud steeds steiler maakt.

Bijlage 1 Verklarende woordenlijst

Beheer: onder beheer van een waterkering wordt het geheel van activiteiten verstaan dat erop gericht is de bestaande kering zijn functies toekomstvast te laten vervullen.

Beheerregister: Een register waarin op handzame en overzichtelijke wijze de meest essentiële, actuele informatie omtrent de waterkering is vastgelegd.

Beoordelingsprofiel: zie profiel van vrije ruimte

Beschermingszone: aan een waterstaatswerk grenzende zone, die als zodanig in de legger is opgenomen.

Bestuur: het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland;

Bouwwerk: Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.

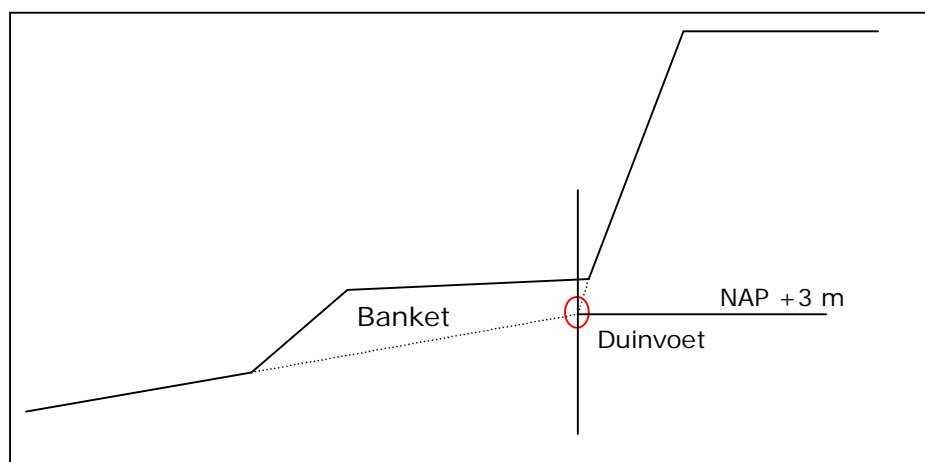
Buitenbeschermingszone: Aan de beschermingszone grenzende zone, die als zodanig in de legger is aangegeven.

Buitengewoon onderhoud: grote reconstructies zoals kustversterking Noordwijk en Katwijk.

Dagelijks onderhoud: o.a. herstel van afrastering, talud, bebording en strandpalen.

Duin: Zandlichaam bestemd tot het keren van water op basis van inhoud

Duinvoet: Benedenrand van het duin; overgang van het duinbeloop naar het strand. In de praktijk hanteert Rijnland als ligging van de duinvoet de NAP +3m. lijn, indien geen banket is aangelegd. Indien een banket is aangelegd is de locatie van de duinvoet als volgt bepaald:

Dwarsprofiel: Profiel van een dijklichaam, haaks op de lengterichting ervan.

Erosie: Proces waarin wind, ijs, langs- of afstromend water zand- of kleideeltjes uit de waterkerende constructie (dijken, duinen) meevoeren.

Grensprofiel: het deel van het duin dat na een maatgevende storm minimaal aanwezig moet zijn om de veiligheid te kunnen waarborgen.

Groot onderhoud: herstel helm beplanting, lichten afrasteringen, herprofileren strandafgangen.

Grootvee: paarden, koeien of andere grote grazers (schapen en geiten daarentegen behoren tot het kleinvee).

Kernzone: het centrale gedeelte van het waterstaatswerk, dat als zodanig in de legger is aangegeven;

Keur: Verordening van het hoogheemraadschap, waarin een stelsel van verbods- en gebodsbepalingen is opgenomen ter bescherming en instandhouding van de waterhuishouding en waterstaatswerken.

Kruin: Het hoogste gedeelte van het dijklichaam.

Kunstwerken: Alle werken die een functie hebben in het functioneren van het waterstaatkundig systeem, een kruisende infrastructuur met de waterkeringen vormen en (deels) harde constructies zijn (dus niet alleen grond).

Legger: Rijnland heeft voor de primaire keringen één gecombineerde legger opgesteld. Deze legger voldoet aan art. 5.1 van de Waterwet en art. 4.1 van de Waterverordening Rijnland, maar ook aan Artikel 5 van het Reglement van Bestuur en artikel 78 van de Waterschapswet. In de legger is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen, maar ook wie de onderhoudsplichtigen zijn en wat de bijbehorende onderhoudsverplichtingen zijn.

Profiel van vrije ruimte: de ruimte ter weerszijden van en boven een waterkering die naar het oordeel van het bestuur nodig is voor toekomstige verbeteringen aan de waterkering en in de legger is vastgesteld.

Regionale kering: onder regionale keringen vallen alle niet primaire keringen van Rijnland.

Strand: De kuststrook tussen de duinvoet en laagwaterlijn.

Stormschade: herstel schade na storm.

Stormseizoen: Periode tussen 1 november en 1 februari

Waterkeringen: Kunstmatige hoogten, waterscheidingen en die (gedeelten van) natuurlijke hoogten of hooggelegen gronden, met inbegrip van de daarin of daaraan aangebrachte werken, die een waterkerende of mede een waterkerende functie hebben.

Waterstaatswerken: Oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering, bijbehorende beschermingszones en ondersteunende kunstwerken, die als zodanig in de legger zijn aangegeven.

Watervergunning: Vergunning als bedoeld in Waterwet.

Werken: Alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies of inrichtingen met toebehoren.

Colofon

Opgesteld door	ARCADIS
Datum	30 oktober 2009
In opdracht van	Hoogheemraadschap van Rijnland
Informatie	Hoogheemraadschap van Rijnland Postbus 156, 2300 AD te Leiden www.rijnland.net
E-mail	post@rijnland.net
Telefoon	071 - 306 3063